

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA			
CÓDIGO	-		
MATERIA	Deseño de escenografía		
DISCIPLINA	Espazo escénico I		
TITULACIÓN	Titulación Superior en Arte Dramática		
ESPECIALIDADE	Escenografía		
ITINERARIO	-		
CURSO	1º	CUADRIMESTRE	1º
CRÉDITOS ECTS	5		
CARÁCTER	Obrigatoria		
DEPARTAMENTO	Escenografía		
CENTRO	ESAD de Galicia		
COORDINADOR/A	David Mortol Moreno		
DOCENTES	<p>Nome e apelidos: David Mortol Moreno Horario titorías: www.esadgalicia.com Despacho: Departamento de Escenografía Contacto: davidmortol@edu.xunta.gal</p>		
DESCRIBIÓN	Coñecemento e afondamento nos principios da teoría da percepción. Comprensión dos procesos perceptivos: forma e significado. Desenvolvemento da capacidade de observación e comparación dos elementos visuais. Principios de composición.		
COÑECEMENTOS PREVIOS	-		
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego X	Castelán X	Inglés ☐
2. COMPETENCIAS			
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO			
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.		
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.		
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.		
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN			
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.		
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.		
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.		
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE			
EE2	Proxectar a composición do deseño a través do uso do coñecemento dos procedementos técnicos e de representación.		
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.		
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Aprender e profundar nos aspectos espaciais básicos para poder levar a cabo composicións bidimensionais complexas.		T2, X1, X5, EE2, EE5	
2. Establecer as bases perceptivas e compositivas nas relacións dos diversos elementos que interveñen nunha composición tridimensional.		T2, X1, X5, EE2, EE5	
3. Saber interpretar, traducir e expresar sensacións e emocións a través dunha linguaxe plástica propia.		T2, T8, X1, X5, EE2, EE5	
4. Saber expresar e comunicar calquera proposta persoal a través dos bosquejos de atmosfera.		T2, T7, T8, X1, X3, EE2, EE5	
5. Distinguir os distintos elementos escénicos, usos e terminoloxía, que conforman a caixa escénica.		T2, T8, X1, X5, EE2, EE5	
6. Demostrar sensibilidade estética, creativa e técnica na concepción e realización dos exercicios propostos.		T2, T7, T8, X1, X3, EE2, EE5	
7. Establecer un proceso de traballo creativo, eficaz e personalizado que potencie as capacidades e os recursos de cada alumno/a, motivándoos en todo momento.		T7, X1, X3	
8. Saber expresar, xustificar e defender, a través da exposición oral, calquera idea, proxecto ou proceso de traballo, dun xeito convincente e rigoroso.		T2, T7, T8, X1, X3, X5, EE5	
9. Coñecer a evolución histórica do oficio de escenógrafo/a, así como as competencias básicas que debe manexar como profesional que está dentro dunha produción profesional.		T2, T8, X1, X5, EE2, EE5	

4. CONTIDOS			
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS	
1. Introducción á escenografía	1.1. Introducción á evolución histórica da escenografía. 1.2. A profesión escenográfica no campo das artes escénicas: - Competencias específicas, formativas e profesionais. - Estrutura e procesos de traballo dunha produción teatral. - Relación profesional co resto do equipo artístico e técnico. 1.3. Outros ámbitos laborais non teatrais. 1.4. Terminoloxía específica do contexto escenográfico.	4	
2. Creación de espazos escénicos I	2.1. Análise de proxectos escenográficos e multidisciplinares de creadores/as que empregan o espazo como elemento esencial nas súas producións.	4	
3. Caixa escénica	3.1. Tipoloxías dos espazos de representación escénica. 3.2. Zonas de traballo e principais elementos que configuran a caixa escénica: nomes, usos e funcións. 3.3. Configuración de espazos escénicos: condicionantes arquitectónicos e de deseño. 3.4. Aforar a caixa escénica: análise de visuais e puntos de vista do espectador. 3.5. Introducción aos planos técnicos. Escalas. Nomenclatura básica.	6	
4. Composición espacial	4.1. Composición bidimensional no espazo: formas, liñas estruturais e relacións visuais entre os diferentes elementos compositivos. 4.2. Capacidade espacial: percepción visual e imaxes mentais. 4.3. Sistemas de creación de espazos tridimensionais: formas e volumes. 4.4. Organización e utilización do espazo visual.	24	
5. Cor	5.1. Psicoloxía da cor e relación coas emocións. 5.2. Expresividade individual, interpretación e percepción das cores. 5.3. Configuración e transformación dos espazos a través das cores.	12	
6. Intervencións espaciais I	6.1. Sistemas de medición espacial, representación gráfica básica e escalas. 6.2. O espazo habitado: percepción, uso e transformación do espazo cotiá. 6.3. Configuración e transformacións espaciais.	14	
7. Maquetismo I	7.1. Tipoloxía das maquetas: usos principais e outras funcións. 7.2. Materiais, técnicas e ferramentas. Construción e acabados finais. 7.3. Escalas, planos e medidas. 7.3. Presentación de maquetas: pés, soportes e cartelas.	10	
8. Bosquexos de atmosfera I	8.1. Tipoloxía, funcións e obxectivos. 8.2. Técnicas de representación espacial e soportes.	16	
TOTAL SESIÓNS			90
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	6	0	6
Exposición práctico-teórica	10	14	24
Traballos de aula	16	0	16
Prácticas de aula	15	15	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	10	20
Presentacións/exposicións	2	2	4
Tutorías individuais	0	8	8
Tutorías de grupo	0	2	2
Actividades de avaliación. Probas	9	3	12
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	6	4	10
Actividades de avaliación. Revisión	8	10	18
TOTAL	82	68	150
6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSEÑANZA E APRENDIZAXE			
Actividades	Descrición		
Actividades introductorias	Presentación xeral da materia: obxectivos, metodoloxía, criterios de avaliación, etc.		
Exposición práctico-teórica	Explicación teórica para o desenvolvemento posterior dun proxecto de carácter práctico.		
Traballos de aula	O/a estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.		
Prácticas de aula	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado.		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante o traballo con todo tipo de variables que permitan considerar diferentes posibilidades de resolución do problema ou do exercicio.		
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes sobre un tema da materia ou sobre os resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese		

		levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
7.ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. Tutoría presencial: O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.	
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inqedanzas que xurdan en cada caso. Tutoría electrónica: O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
O alumnado deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame. Un 10% en faltas de asistencia implica a perda da avaliación continua.		
8.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto espacial final.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Desenvolvemento, presentación e exposición dos exercicios realizados ao longo do curso. Para aprobar a materia deberán realizarse e entregarse todos eles no prazo e da maneira establecidos. Ademais, deberán obter unha nota de 3 ou máis para facer a media entre eles.	T2,T7,T8,X1,X3,X5,EE2,EE5	50%
Exame teórico-práctico.	T2,T7,T8,X1,X3,X5,EE2,EE5	10%
Participación, actitude na aula, asistencia e puntualidade. O 10% de falta de asistencia supón a perda da avaliación continua.	T7,X3,X5	5%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto espacial final.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Exame teórico-práctico.	T2,T8,X1,X3,EE2,EE5	15%
O día do exame, o alumnado terá que presentar e entregar todos os exercicios relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumnado será informado dos contidos destas probas coa suficiente antelación. É obrigatorio o seguimento parcial, en horario de tutorías, de todos os procesos desenvoltos polo alumnado.	T2,T7,T8,X1,X3,X5,EE2,EE5	50%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto espacial final.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Exame teórico-práctico.	T2,T8,X1,X3,EE2,EE5	15%
O día do exame, o alumnado terá que presentar e entregar todos os exercicios relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumnado será informado dos contidos destas probas coa suficiente antelación. É obrigatorio o seguimento parcial, en horario de tutorías, de todos os procesos desenvoltos polo alumnado.	T2,T7,T8,X1,X3,X5,EE2,EE5	50%
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
REFERENCIAS BÁSICAS		
BACHELARD, Gaston. <i>La poética del espacio</i> . Ed. Fondo de Cultura Económica, París (1994).		
BREYER, Gastón. <i>La escena presente</i> . Ediciones Infinito. Buenos Aires (2008).		

BROOK, Peter. *El espacio vacío, Arte y técnica del Teatro*.
Ed. Península, Barcelona (2001).

DONDIS, Donis A. *La sintaxis de la imagen*.
Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).

GORDON CRAIG, Edward. *El arte del teatro*.
Ed. Gaceta [Colección Escenología], México (1987).

HOWARD, Pamela. *Escenografía*.
Ed. Galaxia, Vigo (2004).

LÓPEZ DE GUEREÑU, Javier. *Decorados y tramoya*.
Ñaque Editora, Ciudad Real (1998).

MACGOWAN, Kenneth y MELNITZ, William. *Las edades de oro del teatro*.
Ed. Fondo de Cultura Económica, México (1964).

MACKINTOSH, Iain. *La arquitectura, el actor y el público*.
Ed. Arco/Libros, Madrid (2000).

MUNARI, Bruno. *Diseño y comunicación visual*.
Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).

NIEVA, Francisco. *Tratado de escenografía*.
Ed. Fundamentos, Madrid (2000).

OLIVA, César y TORRES MONREAL, Francisco. *Historia básica del Arte Escénico*.
Ed. Cátedra, Madrid (1990).

VV.AA. *Investigaciones sobre el espacio escénico*.
Ed. Alberto Corazón [Comunicación 4], Madrid (1970).

DETERICH, Genoveva. *Diccionario del Teatro*.
Alianza Editorial, Madrid (1995).

PAVIS, Patrice. *Diccionario del teatro*.
Ed. Paidós. Barcelona (1998).

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

MAC GOWAN, K & MEITNIZ (1966).
La escena viviente. Historia del teatro universal.
Eudeba, Buenos Aires.

EISENSTEIN, S. M. (2001)
Hacia una teoría del montaje.
Paidós, Ibérica. Barcelona.

BONT, D. (1981)
Escenotécnicas en teatro, cine y tv. L.E.D.A.
Ediciones de arte Riera San Miguel. Barcelona.

ARGAN, G. C. (1977)
El revival en las artes plásticas, la arquitectura, el cine y el teatro.
Ed. Gustavo Gili. Barcelona.

10. OBSERVACIONES / RECOMENDACIONES

- Prégase revisar a redacción e os erros ortográficos nas memorias e nas probas escritas, xa que poden baixar a nota final en caso de exceso de faltas ou de escritos pouco lexibles. Por outra banda, aconséllase seguir as normas APA.